

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannevnte landes vedkommende i St. Olafs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petilinie.

Til de abonnenter fra forrige aar, som ønsker at komplettere aargangen, udleveres de ønskede numre gratis, saavidt oplaget rækker. Hele aargangen kan faaes for 3 kr., hvert enkelt kvartal for 1 kr.

Vort maal og vore midler.

Idet „St. Olaf“ begynder sin 2den aargang, ønsker den sine læsere et **godt og velsignet nytjaar.**

„St. Olafs“, Norges katholske tidendes, opgave er det at kjæmpe for ret og sandhed, og da ganske i særdeleshed at kjæmpe katholicismens sandhed og deraf følgende ret frem til offentlighedens anerkjendelse. Den tager derfor sigte saavel paa ikke-katholiker som paa katolikker.

Vor nærmeste opgave er at bevare de i Norges præfektur boende katolikker i sin religion — en opgave, der er saa meget mere nødvendig, som mange opholder sig paa steder, hvor ingen katholsk prest og station er, saa de sjelden kan komme i berørelse med kirken, med katholsk liv og katholske udtalelser, medens det daglige samkvem med anderledestroende let sløver deres blik for, at den katholske kirke er Kristi eneste sande kirke, dens lære derfor den enesaliggjørende. Tillige vækker vi da den enhedsfølelse, der altid gaar haand i haand med, at man føler sig som katolik, og vi stræber at knytte sambaandet imellem os saa fast som mulig. Imidlertid, den katholske kirke er, som allerede dens navn katholsk o: almindelig antyder, et saa at sige kosmopolitisk samfund. Derfor maa vor enhedsfølelse og sambaandet række ud over landets grænser, selv til verdens fjerneste egne, hvor vore trosbrødre bekjender vor fælles moder, den katholske kirke. Derved faar ogsaa begivenhederne i udlandet interesse, og det ikke blot de rent religiøse, men ogsaa de politiske, navnlig forsaa vidt de berører katolikkerne og deres stilling.

I den anledning bringer „St. Olaf“ ugentlig en politisk oversigt over de nyeste begivenheder og desuden inden- og udenlandske efterretninger.

En anden vigtig opgave er den at forsvare katholicismen overfor de mangfoldige ubeføiede angreb,

den gjøres til gjenstand for i litteraturen, i pressen, fra prædike- og lærestole. Disse angreb sammen med den kjendsgjerning, at dagspressen vel optager angreb paa os, men næsten aldrig optager vore forsvar uden at se sig ligefrem nødsaget dertil, tvang os til at lade nærværende blad udkomme forrige aar, og forholdene har aldeles ikke bedret sig siden dengang. Vort blad søger nu at raade bod paa disse sørgelige forhold og lægge sagernes rette stilling saa greit frem for læserne, at selv mindre dannede kan fælde sin dom i sagen.

Ved siden af den løbende polemik, der er slet og ret forsvar, bringer vi artikler, som skal belyse forskjellighederne mellem den katholske og de protestantiske opfatninger af kristendommen i tro og levnet, og vil ogsaa her bestræbe os for største klarhed, medens vi udvikler emnerne med den indre og ydre autoritets beviser. Hertil vil saa altimellem slutte sig endel historiske afhandlinger. Man begriber, af hvor stor vigtighed det er at være paa det rene med det, som hører til troen. Det maa derfor for enhver ærlig tænkende mand og kvinde være en samvittighedssag ikke at nøies med de skildringer af den gamle, ærværdige, store og mægtige katholske kirke, som bydes fra dens fienders haand, og som kun altfor ofte er karrikaturer af det virkelige, men ogsaa lære den at kjende af dens egne udtalelser. Thi det er dog enhver uafviselige pligt uden fordom at søge sandheden og uden vægring at følge den, saasart man er kommen den paa spor.

Endelig byder „St. Olaf“ publikum fortællinger af sundt og smukt indhold.

Vi tillader os nu at vende os baade til vore medtroende og vore adskilte brødre og i sandheds og rets navn at indbyde dem til abonnement paa „St. Olaf“.

Abonnement modtages for Kristianas vedkommende i St. Olafs-trykkeri, Akersveien nr. 4. I det øvrige indland samt i Sverige, Danmark og Tyskland abonnerer man paa bladet ved nærmeste postanstalt. Mulige abonnenter i andre end de her nævnte lande maa skriftlig henvende sig til St. Olafs-trykkeri under ovenstaaende adresse.

Abonnementsprisen er for de skandinaviske lande 1 krone pr. kvartal, deri porto iberegnet; for Tyskland 1,50 Reichsmark og for alle øvrige lande kr. 1.70 (mk. 1,90, fl. 1,20 eller fr. 2,30).

Politisk oversigt.

Det norske statsregnskab for 1888/89 viser i indtægt 44,614,000 kr., i udgift 43,566,000. Statskassens beholdning var ved regnskabsaarets slutning 16,797,000, statsgjelden 115,714,000 kr.

Det danske folkething har bevilget som 1ste halvdel 155,000 kr. til anlæg af en dampferge Helsingør-Helsingborg. — Da regjeringen og thinget ikke kan komme overens om de provisoriske love og bevilgninger til hær, flaaede og hovedstadens befæstning, har kongen opløst det og udskrevet nye valg til den 21de ds. Sandsynligvis vil regjeringspartiet gaa styrket ud af valgkampen, da det er fast organiseret, imedens der er udbrudt heftig partistrid indenfor venstres rækker.

Medens tyskerne i høie raab klager over østersø-provinsernes energiske russificering, fortysker de selv af bedste evne Slesvig, Posen og Elsass-Lothringen; 28 hidtil fransktalende sogn i den sidstnævnte provins er fra nytaar erklærede for tysktalende.

Det engelske parlament træder sammen den 11te februar.

Det franske senat har vedtaget, at fyrstikmonopolet skal udøves af staten istedenfor at bortforpagtes.

Italiens senat har med 70 stemmer mod 4 ophævet den mod Frankrige rettede differentialtold, da Italien selv led mest under dens tryk. Deputeretkammeret havde vedtaget ophævelsen med 170 mod 50. — I flere kommuneraad har regjeringsfiendtlige, irredentistiske demonstrationer fundet sted.

Det spanske ministerium overrakte itorsdags ministerpræsident Sagasta sin demission for at lette ham dannelsen af et nyt kabinet.

Portugals nye konge, Carlos I., blev udraabt til konge den 28de f. m.

Mod de syv afgaaede rumænske ministre af ministeriet Bratiano vil blive anlagt sag for mislig omgang med statens penge.

Frankrige vil indgaa paa konvertering af Ægyptens privilegerede gjæld, imod at den sum, der bliver tilbage efter udbetalt erstatning for hoveriets ophævelse, skal bruges til forøgelse af den ægyptiske arme, der har at beskytte Suez-kanalen, og at disse skal stilles under kontrol af en særlig kommission — hvorved Frankrige vel haaber at kunne holde Englands overvegt en smule nede.

For at forebygge keiserfamiliens tilbagekomst til Brasilien har regjeringen erklæret den landflygtig. Dette gjorde et saa voldsomt indtryk paa den 67-aarige keiserinde Therese Kristina Maria af Bourbon, at hun brast sammen og næste dag, den 25de december, døde. Hun havde været 46 aar i Brasilien. Om denne katholske dame skriver „Aft.“: „Exkeiserinden blandede sig aldrig i politiken, men ofrede sig for sin familie og for at gjøre godt. I Brasilien erhvervede hun sig navnet Santa Senhora“ (den hellige frue).

I St. Salvador har general Grivas reist oprør mod regjeringen.

I Chili kommer statsstyrelsen ikke til ro igjen. Et klerikalt mindretal staar i kamrene skarpt overfor et liberalt flertal, der vil lægge religionens indflydelse

brak; men de liberale selv er delte i indbyrdes uenige grupper. Siden Balmaceda i 1886 blev præsident, har der 16 gange været ministerskifte, og det sommetider af aldeles intetsigende grunde.

Til konge over Abessinien er Italiens ven Menelik omsider lykkelig kronet efter at have vundet en ny seier over sine modstandere. Den dygtigste, Ras Alula, staar dog endnu tilbage.

I Korea udbrød i forrige maaned en revolution, der kuedes ved de fremragende deltageres henrettelse.

Gudstjenesten i st. Olavs kirke i Kristiania.

Søndag den 5te januar: kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med prædiken.

Felleskommunion for mødreforeningen; efter andagten den fjerdingaarlige generalforsamling i forsamlingslokalet.

Ugekafender.

Søndag den 5te, Helligtrekongersaften (Epist.: Gal. 4, 1—7; evang.: Matth. 2, 19—23). — Mandag, Helligtrekonger (Læst: Is. 60, 1—6; evang.: Matth. 2, 1—12). — Tirsdag—Lørdag, dage i oktaven.

Søndag den 12te, 1ste søndag efter helligtrekonger.

Helligtrekonger.

Allerede profeten Isaias havde ca. 800 aar før Kristi komme betegnet hans prædikeembedes karakter ved, talende i hans person, at sige: „Herren har salvet mig til at kundgjøre et godt budskab — evangeliet — for de fattige (61, 1).“ Og til denne side af sit embedes karakter henviser Kristus for dermed at godtgjøre sig som den egte Messias: „Forkynd Johannes de ting, som I hører og ser,“ siger Han — blandt andet dette: Evangeliet prædikes for de fattige (Matth. 11, 5). Men Han lod det ikke blive ved ord; sine egne livsforhold indrettede Han i samklang dermed. De, Han kaarede sig til forældre, var smaafolk om end af kongæt; smaakaarsfolk udtog Han sig til apostler, og selv levede Han under sit lange privatliv af sine hænders arbejde, af almisser under sit treaarige offentlige liv. At dette ikke var en forøvrigt betydningsløs fremgangsmaade viser noksom hans erklæring om, hvor vanskeligt det er for rige at blive frelste og hans bjergprædikens ord: „Salige er de fattige i aanden.“ Frelserens hensigt med alt dette var

1) at lære os ikke at se nogen over hovedet, fordi de er i ringere kaar. Og oldkirken har i den grad taget sig belæringen til hjerte, at den foruden andre kjælenavne kaldte de fattige for kirkens skat og Kristi hjords udvalgte del og behandlede dem som sine yndlinger. Men hvor er de henne, de skønne tider? Nu er størsteparten af bedrestillede saa blaserte, saa dumt hovmodige, saa indbildske af sine penere klæder, rigere indtægter, sin bedre familie og finere dannelse, at de omhyggelig skyr samkvem med de fattige, som om

der i det laa noget nedværdigende; og sker undtagelsesvis samkvemmet, da sker det næsten altid med en bevidst eller ubevidst følelse at nedladenhed, som enten maa kue eller irritere. Men ved slig fremgangsmaade, slig mangel paa fattigdom i aanden, skader man sin egen sjæl, gjør den fattige hans trykkende kaar endnu mere følelige og skader desuden hele samfundet, fordi man udvider kløften mellem fattig og rig og derved arbejder samfundet i hænderne paa socialisme og kommunisme og revolution.

Frøelersens hensigt var 2) at lære dem taalmodighed, ja glad tilfredshed med sine kaar, som lever i trykkende omstændigheder. Fattigdom er i og for sig ikke noget onde, tvertimod: den hindrer, at hjertet binder sig til jordiske ting, og saaledes betager den dødens skilsmisse fra, hvad verden byder, dens smertefuldhed. Ligeledes bevirker den, at jordelivet ikke faar hin skjæbnsvangre tiltrækningskraft, som det eier, naar man lever i alskens bekvemmeligheder og nydelser; derved levnes der sjælen adskillig mere rum for længselen efter en ny og mere velsignet tilværelse — efter det andet, salighedens evige liv. Dette liv kan kun opnaaes gennem kors og forsagelse, og se! just de smaa kaar byder rigeste leilighed til at forene sig med Jesu Kristi liv og lidelse og derigennem tilegne sig disses fortjenester og give ens eget liv, ens egen lidelse et værd, der har bestand for evigheden. Se det er maaden, paa hvilken skriften har sin sandhed ogsaa paa dette punkt — det ord, som siger, at alle ting uden undtagelse tjener dem til gode, som elsker Gud.

Frøelersens 3dje hensigt var at lære dem, der sidder i velstand, at gjøre brug af jordens goder paa rette vis. Gud kræver ikke, at enhver skal være fattig egentlig talt, om Han end anser det for tjenligst til salighed. Men ett kræver Han bestemt: at ikke det jordiske bliver ens sindsbedaarende afgud; bliver et teppe, der unddrager blikket evighedens krav eller dog stiller dem i skygge; en kjede, som fængsler ens sjæl til jorden; et skraaplan til helvede istedenfor en stige til paradís. Hjertets løsrivelse fra samtlige jordiske goder, ogsaa fra dem, ens stand tidt uundgaaelig fører med sig — den ialfald maa man praktisere for at kunne have del med Kristus. Men ikke nok med det negative kræver Gud ogsaa positivt eiendommens anvendelse til medmenneskers lindring næst efter til vor egen tarv. Baade det gamle og nye testament er fulde af opfordringer, opmuntringer, befalinger til at hjælpe de fattige alt efter hver enkelts evne; begge knytter løfter og trusler til efterkommelsen eller forsummelsen af hine befalinger; ja Kristus lader den

evige salighed komme an derpaa og erklærer, at hvad vi gjør mod den ringeste af hans — godt eller ondt — det betragter Han som gjort imod sig personlig.

Den 4de hensigt, som lyser ud af Frøelersens ord og handlemaade, var at adle armod og usselhed. Der findes noget høiere end hin armod i aanden alene, om hvilken vi før talte. Det er den, af hvilken Kristus ikke blot siger, at saligheden afhænger, men paa hvilken den høiere fuldkommenhed bygges op; det er den fritvalgte egentlige fattigdom, som Han talte om, da Han raadede ynglingen at sælge alt, hvad han eiede, og give det til de fattige. Mange, mange tusender i den katholske kirke har fulgt dette raad, af kjærlighed til fuldkommenheden sluppet jordens samtlige herligheder og saa endda viet sit liv til kristelige kjærligheds-gjerninger eller gudsdyrkelse. Den, der ikke fatter det storartede heri, han har intet selvkjendskab; udelukkende gennem kjendskabet til sin egen bekvemmelighed, svaghed, sneverhertethed og lurvede egenkjærlighed kan man naa til forstaaelse af det heroiske offer, som bringes af eneboere og klosterfolk, naar de foregriber dødens skilsmisse og siger det jordiske farvel, om det nu er meget eller mindre, de slipper. Men om denne livsvei gjælder det samme, som Jesus i Matth. 19 siger om fuldstændig forsagelse i kyskhed, at det nemlig er en særlig naadegave: den, som kan begribe det, han gjøre det! --

Ligesom fuldstændig kyskhed valgte Jesus sig ogsaa den fuldstændige fattigdom til lod og handlede overensstemmende dermed. Straks fra først af viste Han, hvem i verden Han foretrak og var mest tilbøielig til at kalde. Det var ikke hovedsagelig de retfærdige, men synderne — de paa naade fattige — Han var kommen at kalde; det var ikke rigmænds huse. Han holdt sig til; men det var de paa jordisk gods fattige som de mest modtagelige for ordene om evighed. Derfor kaldte Han ei blot først jøder, siden hedninger; først uvidende, siden lærde; men først fattige og saa rige. Dog, idag ser vi de rige vismand ydmygt troende bøie knæ for det fattige barn og ofre sine gaver. Mon de tænkte paa disse gavers dybe sindbilledlige betydning, eller mon de i saa henseende kun var blinde redskaber for Guds førelse? Ligemeget! vi kjender betydningen og kan beundre den guddommelige visdoms skjønhed. Vi skal næste gang kaste et blik paa de tre gaver: Guld, røgelse og myrra!

(Fortsættes.)

Den apostoliske lære efter bibelen.

af pastor Jaquemet.

I. Kirkens enhed.

Jesu Kristi kirke maa være enig. Det vil sige, at alle kirkens lemmer nødvendigvis maa have den ene og samme tro paa den lære, som Kristus har aabenbaret, bruge de samme naademidler eller sakramenter, samt adlyde den myndighed, som Han har indsat.

Der maa kun være én tro, ligesom der kun er én Gud, én frelser, én himmel, én vei, som fører til den. Apostelen siger nemlig: „Befit eder paa at bevare aandens enhed i fredens baand. Der er ett legeme og én aand, ligesom I og er kaldte til ett haab i eders kald, én herre, én tro, én daab (Ef. 4, 3—5).“

Vorherre selv har bedet om og derfor opnaaet denne enhed baade for apostlerne og for de troende: „Jeg beder ikke for disse alene (apostlerne), men ogsaa for dem, som ved deres ord skal tro paa mig, at de alle maa være ett, ligesom Du, fader, i mig og jeg i Dig, at ogsaa de maa være ett i os (Joh. 17, 20).“ Frelseren sagde til apostlerne: „Den Helligaand skal lære eder alt og minde eder om alt, hvad jeg har sagt eder. (Joh. 14, 26).“ Den Helligaand er sandhed, Han kan da ikke lære en ting til den ene og det modsatte til den anden; ingen modsigelse, splid eller sekt kan findes i Jesu Kristi sande kirke: „Jesus Kristus, som er prædikeret iblandt eder, var ikke ja eller nei (2 Kor. 1, 19).“ Derfor skriver apostelen Paulus: „Jeg formaner eder, brødre, ved vor herre Jesu Kristi navn, at I alle skal tale det samme, og at der ikke skal være splid iblandt eder, men at I skal være fast forenede i det samme sind og i den samme mening (1 Kor. 1, 10).“ Gud kan ikke være ophavsmand til alle de forskellige sekter; thi „Gud er ikke forvirringens, men fredens Gud (1 Kor. 14, 33).“

Jesu Kristi kirke maa være enig, ikke blot hvad troen angaar, men ogsaa i styrelsen. Da Vorherre indstiftede sin kirke, sagde Han ikke: „Du er Petrus, og paa denne klippe vil jeg bygge mine kirker;“ men: „Paa denne klippe vil jeg bygge min kirke (Matth. 16, 18).“ Altsaa ikke flere forskellige religiøse samfund eller sekter, men kun én kirke, ett velordnet legeme under et fælles overhoved.

Frelseren kalder ogsaa kirken en hjord: „Der skal blive én hjord og én hyrde (Joh. 10, 16).“ Hvilket skønnere og mere træffende billede paa enheden kan der gives end netop hjordens enhed? Og Han viser os, hvor dens hyrde maa være, naar Han siger til Petrus: „Røgt mine lam, vogt mine faar (Joh. 21, 15).“ Det fremgaar da tydelig af alle disse skriftsteder, at Jesus Kristus har villet, at hans kirke skal have en fælles lære, som alle kristne maa underkaste sig i troen, og en eneste styrelse, hvilken de maa adlyde.

Jesu Kristi kirke maa vedvare indtil verdens ende, men uden denne enhed kan den ikke bestaa; thi Vorherre siger: „Hvert rige, som bliver splidagtigt med sig selv, vorder øde, og hver stad eller hus, som bliver splidagtigt med sig selv, vil ikke blive bestandigt (Matth. 12, 25).“

I hvilket religiøst samfund findes da denne enhed?

Det er desværre umuligt at finde enhed i protestantismen. Lutheranerne tror forskjelligt fra kalvinisterne, disse igjen andet end hvad baptisterne, methodisterne eller hvad læstadianerne tror; enhver af disse har en forskjellig lære, en afvigende kathekismus. Ja det er sørgeligt at se familierne ofte indbyrdes delte ved forskellige meninger angaaende troen.

Man tæller omtrent 220 millioner katolikker udbredte over den hele verden. Om man end samler alle mulige protestantiske trossamfund, kommer man aldrig til at naa halvdelen af katolikernes antal. Katolikkerne har alle den ene og samme lære; den samme kathekismus, oversat i alle de sprog, som tales i verden, kan bruges af enhver katolsk kristen uden hensyn til, hvilken nation han hører til. Gaar vi fra land til land, fra stad til stad, fra landsby til landsby over hele jorden, saa finder vi den samme lære, de samme sakramenter, den samme gudstjeneste hos katolikkerne. De udgjør virkelig kun én hjord under én hyrde.

Den samme vidunderlige enhed, som vi finder i den katolske kirkes tro, finder vi ogsaa i dens styrelse. Alle troende lemmer paa kirkens legeme, som er udbredte over hele jorden, er aandelig forenede med et synligt overhoved. Hver enkelt troende holder sig til sin sogneprest, denne er sin biskop underordnet, og enhver biskop anerkjender igjen biskopen af Roms overhøihed.

Enheden er da et af Jesu Kristi kirkes kjendemerker, og denne enhed finder man kun i den katolske kirke.

II. Kirkens apostolicitet.

Jesu Kristi sande kirke maa være apostolisk, det vil sige, den maa hidrøre fra Jesu Kristi og apostlernes tid; dens lære maa være den, som apostlerne har prædikeret, og de, som er beskikkede til at forkynde denne lære, maa stamme fra apostlerne, d. v. s. være indviede af apostlernes efterfølgere. „Kirken er bygget paa apostlernes grundvold (Ef. 2, 20);“ følgelig maa kirkens tro være grundet paa apostlernes lære. Den samme apostel siger i et andet brev: „Dersom nogen prædiker et andet evangelium for eder end det, I har annammet, han være forbandet (Gal. 1, 9).“ Han siger og til sin discipel: „Hvad du har hørt af mig i mange vidners nærværelse, betro det til paalidelige mennesker, som er dygtige til ogsaa at lære andre (2 Tim. 2, 2).“ Apostlerne har modtaget den kristne lære fra Jesus Kristus selv, og naar Han udsendte dem at prædike samme, underviste de selv andre mænd, som skulde være deres efterfølgere i apostelembedet, og de formanede disse til at forkynde hele Jesu Kristi lære uden at forandre den. Frelseren selv skulde hjælpe og understøtte dem: „Gaa hen og lær alle folk at holde alt det, jeg har befalet eder! Og se, jeg er med eder alle dage indtil verdens ende (Matth. 28, 19).“ Fra apostlernes tid, og saalænge verden bestaar, maa da findes et samfund, en kirke, som prædiker den apostoliske lære, da Vorherre selv har lovet det.

Der maa ogsaa i dette samfund findes gyldigviede

prester, apostlernes virkelige efterfølgere, som prædiker læren. Saadanne, der har gjort sig selv til prædikanter, eller er beskikkede dertil af den verdslige myndighed, er imidlertid ikke virkelige prester. Apostelen Paulus siger nemlig: „Ingen tiltager sig den ære, uden den, som er kaldet af Gud, ligesom Aron (Hebr. 5, 4).“ Thi „hvordan skal de prædike, dersom de ikke er udsendte (Rom. 10, 15)?“ Presterne som evangeliets forkyndere og sakramenternes forvaltere maa være udsendte af den myndighed, som Jesus Kristus har indsat dertil, og være indviede af apostlernes efterfølgere. Vi ved, at Paulus og Barnabas indsatte i sit sted „beskikkede prester i hver menighed (Ap. gj. 14, 23).“ Apostelen Paulus skriver til Titus: „Derfor lod jeg dig tilbage paa Kreta, at du skulde indsatte prester (ældste) i enhver stad, som jeg bød dig (Tit. 1, 5).“

Hvor er nu den apostoliske kirke?

Ingen kan med grund negte, at den katholske kirke har sin oprindelse fra de apostoliske tider; men man kan ikke sige det samme om noget andet religiøst samfund. Den katholske kirke antager hele Jesu Kristi lære uden undtagelse, nemlig alt det, som blev skrevet i bibelen, og det som apostlerne vel har prædikeret, men ikke nedskrevet, nemlig traditionen (overleveringen). Inden den katholske kirke finder vi apostlernes efterfølgere — sande biskoper og deres medhjælpere, gyldigviede prester — hvilket vi senere udførligere skal bevise.

Martin Luther, som bekendt en augustiner munk, stifteren af den lutherske kirke, blev født i aaret 1483. Før hans optræden var der ikke tale om nogen luthersk kirke, og dog havde Jesu Kristi sande kirke allerede bestaaet i over 15 hundrede aar.

John Wesley, stifteren af den methodistiske kirke, fremstod i aaret 1729, altsaa 17 hundrede aar efter at Jesus Kristus havde indstiftet sin kirke.

Baptisterne stammer fra Roger William, i aaret 1639, og anabaptisterne fra Nikolaus Storch, i aaret 1529.

Hvad læren angaar, er det let at overbevise sig om, at den katholske lære stemmer overens med bibelen og de bøger, som blev skrevne i kristendommens første og de følgende århundreder angaaende religionen. Derfor ser man katholikerne holde fast ved bibelen og traditionen, medens de andre trossamfund tolker denne efter eget godtbefindende og forkaster hin.

Ethvert tænkende og fordomsfrit menneske, som søger sandheden og kun denne, maa erkjende, at Jesu Kristi kirke skal være apostolisk, og at den katholske kirke alene er det.

(Fortsættes.)

Bigtig opfatning.

I „Mrgbl.“ af 27/12 1889 læste vi en beretning om Hedenstad kirke i Sandsver, der efter en istandsættelse atter er tagen i brug. Vi er saa vante til i „Mrgbl.“ at læse artikler med udfald imod os, at vi blev behagelig overraskede ved engang at finde et vidnesbyrd for den katholske lære og til gjendrivelse af protestantismens beskyldninger. Vedkommende stykke lyder:

„Hedinstada kyrka var bygget til st. Mikael's ære. Den omtales dokumentarisk første gang 1336,

og dens bygningstid sættes af prof. dr. L. Dietrichson efter stilen 1200—1336. Da Elftelot (hovedsognet) antages bygget før 1250, tør Hedenstad kirke være opført omkring det sidste aar. Kirken var ganske simpel — et tarveligt minde om en tarvelig tid, det første forsøg paa med smaa midler og smaaferdent menighedsliv at bygge oppe mellem vore fjelde et gudshus til Kristi ære.“

Ja det er netop sagen, og det er, hvad vore modstandere ikke forstaa eller vil tilstaa, at de forstaa — at enhver kirke, som er bygget til en helgens ære, den er bygget til Kristi ære, og enhver ting, vi gjør, enhver bøn, vi opsender til en helgens ære, rører vi Kristus med. „Mirabilis Deus in sanctis suis.“ som vulgata (Ps. 67, 36) siger.

En martyr i dette århundrede.

Den hl. Vincens af Paul stiftede i aaret 1627 et ordenssamfund med den særlige opgave at vie sig til indre og ydre mission. En af de mangfoldige ivrige hedningemissionærer, som kongregationen har udsendt, er Perboyre, der i en alder af 34 aar kom til Kina. I januar 1838 blev han ansat paa stationen Hu-Pe, og her begyndte hans blodige martyrium.

Den 15de sept. 1839, paa Marias hellige navnefest, bragte man missionærerne i Hu-Pe den sørgelige efterretning, at et antal soldater nærmede sig deres bosted for at tage de kristne tilfange. Ihukommende Frelserens formaning unddrog presterne, hvoriblandt ogsaa Perboyre, ledsagede af flere kristne, sig den truende fare ved at flygte. Men den tredje dag derefter blev deres opholdssted fundet. Perboyre var ledsaget af en eneste katekumen. Politibetjentene overraskede dem. „I søger en europæer?“ spurgte ledsageren; „hvormeget faar den, som udleverer ham?“ „Tredive taels.“ „Godt; her er europæeren, som I søger.“ svarede den kinesiske Judas og pegte paa Perboyre.

Efter disse ord styrtede betjentene sig over missionæren og opfordrede ham til at angive de øvrige kristnes skjulested. Han vægrede sig paa det bestemteste ved at gjøre dette. Angriberne berøvede ham da klæderne, bandt hans hænder paa ryggen og førte ham til mandarinen Sin i Kuang-Im-Tan. Her blev det første forhør over ham holdt. Derpaa blev han bunden til en galge, saa at fødderne ikke berørte jorden. Mod aften blev han overgivet til et grusomt menneske for natten.

Tidlig den følgende morgen (17de sept.) førte soldaterne den fængslede prest til Ku-Tschen-Kieng. Den foregaaende dags lidelser havde i den grad svækket den saliges kræfter, at han neppe orkede at følge. Derfor tilbød er rig hedning, rørt af medlidenhed, sig at lade martyren bære i en bærestol, hvad der ogsaa blev tilladt. Da man ankom til byen, blev bekjenderen først fremstillet for krigsmandarinen, paa hvis befaling man gav ham kindheste og tildelte ham slag med bambusrør.

Næste dag maatte han fremstille sig for en borger-

lig mandarin. Denne forelagde ham da de forskellige kirkegjenstande, som man havde røvet ved tilintetgjørelsen af missionskirken, og spurgte ham om deres bestemmelse og brug. Han svarede: „Vi bruger dem til dermed at bringe Gud et offer.“ Paa mandarinens spørgsmaal, om han var europæer og hoved for en ugudelig sekt, gav han til svar: „Jeg er europæer og prest for den eneste sande religion og ikke for en falsk, ugudelig sekt.“ Da man endvidere spurgte ham, om karrene for den hellige olje indeholdt det vand, som man havde presset ud af børnenes øine, svarede han: „Nei, aldrig har vi kristne begaaet en saadan forbrydelse.“ Derpaa lod mandarinene lægge et krucifiks paa gulvet og befalede den modige bekjender at træde det under fødder. „Lige til døden“, sagde denne, „vil jeg vægre mig ved at fornægte min tro og træde min frelsers kors under fødder.“ — „Men hvis du ikke afsverger din tro, bliver du straffet med døden“, sagde dommeren.

„Det er en lykke at dø for min tro“, svarede Perboyre.

Firti slag paa kinderne med en lædersaale var den rosværdig erhvervede pris for hans standhaftighed.

Tre og tredive dage tilbragte han paa dette sted og blev underkastet flere forhør. Da besluttede man at sende ham til Siang-Yang-Fu, en første klasses by.

Reisen foregik tilvands paa Hong-Kong og var anledning til nye lidelser for gudstjeneren. I Siang-Yang-Fu blev han puttet i et skummelt fængsel. Nogle dage senere skulde han bekjende sin tro for magistraten. Denne forlangte ligeledes, at vor bekjender skulde træde korset under fødder. „Aldrig vil jeg gjøre det“, var hans korte, afvisende svar. — „Men hvad kan du da vinde ved at tilbede din gud?“ spurgte magistraten. „Min sjæls frelse, himmelen, hvortil jeg haaber at naa“, svarede missionæren.

Ti dage senere blev han ført for en mandarin af første klasse, som behandlede ham med mildhed. Men det blev ikke tilfældet ved den høieste domstol, som han snart blev stillet for. Den dommer, der førte forældet, overgav sig ganske til sit hang til grusomhed. Ofte befalede han, at man skulde slaa bekjenderen med en tredobbelt læderrem i ansigtet; snart lod han ham hænge op efter haaret og begge tommelfingrene i et pineredskab, saa at fødderne ikke kunde berøre jorden. Bødlerne fik befaling til at støde martyren frem og tilbage. Nogle gange tvang dommeren ham at knæle indtil fire timer med blottede knær paa jernkjeder. Men intet kunde knække Perboyres standhaftighed.

Da man ikke formaaede at rokke bekjenderen, blev han ført frem for den øverste domstol i U-Tschang-Fu, hovedstaden i provinsen Hu-Pe, hvor han maatte lide usigelige kvaler. Især led han ubegribelig i fængslet. Armene var saa fastsnørede, at blodet trængte sig frem fra fingerspidsene. Om natten blev afvekslende en af missionærens fødder skruet ind i et slags skruestik for at hindre ethvert forsøg paa flugt. Følgen af denne behandling var, at en del af fødderne raadnede af. I hele ni maaneder bar han disse lidelser uden knur og klage. Straks ved første forhør rettede mandarinene

det spørgsmaal til ham, hvorfor han havde forladt sit land: „Jeg har tiltraadt reisen for at forkynde den kristne religion her“, var bekjenderens svar. Mandarinene befalede ham at afsverge sin tro. Perboyres bestemte vægring troede han at kunne bryde ved kvalfulde pinsler. Kineseren befalede ham i timevis at knæle paa jernkjeder og spidse potteskaar. Alt omsonst. Da ogsaa mandarinens næste forhør viste sig forgjæves, blev han stillet for den borgerlige domstol, der ligeledes maatte erklære sig afmægtig overfor bekjenderens heltmod. Det manglede ikke paa nye kvaler; men disse satte blot nye ædelstene i hans krone. Atter maatte han knæle paa jernkjeder og samtidig holde en tung træblok med opløftede arme fra kl. 9 om morgenen lige til aften. Lod han armene synke af udmattelse, saa havde bødlerne befaling til at slaa ham. Han blev ogsaa mishandlet af fem frafaldne kristne.

Hvad gjorde den salige efter alle disse lidelser? Han takkede sin Gud, bad for dem, der pinte ham, betragtede sin guddommelige mesters lidelser og anbefalede sig til Guds moder, sin hellige skytsengel og til alle himlens hellige.

Saaledes havde han forberedt sig til den sidste og værste kamp, som han nu skulde bestaa for vicekongen af U-Tschang-Fu. Vicekongen var berygtet for sin grusomhed. Denne høie embedsmand styrtede sig ofte selv over de anklagede og mishandlede dem med egen haand. Det havde ogsaa forekommet, at han havde revet sinene ud af hovedet paa de ulykkelige. For denne mand blev da vor martyr trukken frem. Ogsaa her erklærede han freidig, at han var kristen og katolsk prest. Forskjellige lave beskyldninger afviste han paa det bestemtteste. Til straf for sin aabne bekjendelse lod vicekongen ham hænge op efter haaret. Man naglede ogsaa hans hænder fast til et kors, hvorpaa han hang fra kl. 9 om morgenen til sent paa aftenen. Man brændemerkede hans pande med gloende jern. Derpaa lod man ham heise op i en galge, hvorfra man pludselig lod ham falde ned. Under disse og andre grusomme kvaler bevarede martyren sin sindsro. Intet smertesskrik, ingen klage undslap hans læber; tvertimod afspejlede en himmelsk glæde sig i hans ansigt.

Da dommerne og bødlerne var trætte af sit grusomme verk, bragte de sidstnævnte ham i en bærekurv til fængslet; selv kunde han ikke gaa, fordi han var fuldstændig lemlæstet. I fængslet indgned man saarene med salt, og da man troede, at hans standhaftighed beroede paa trylleri, tvang man ham til at drikke friskt, endnu dampende hundeblood, der hos kineserne gjælder for et virksomt middel mod trolddom.

Den til døden udmattede fik nu en maanedes hvile, forat vicekongen saa kunde pine ham des mere grusomt. Efter udløbet af denne frist blev Perboyre igjen ført frem for sin dommer. Straks bliver han spændt paa pinebænken, og da han ikke vil give noget svar, faar han 15 slag i ansigtet.

(Sluttes.)

R e k r u t e n

af

Hendrik Conscience.

(Forat ny tiltrædende abonnenter ikke skal savne begyndelsen af nærværende interessante fortælling, giver vi den i kort resumé.)

Det var i aaret 1833. Til landsbyen Zoerselbosch i Kempenland var ordre kommen, at de unge mænd fra egnen skulde møde og trække lod om at blive soldat. Iblandt dem, som trak sig til at tjene var Jan Braems, som med sin moder og lille broder, med sin morfader, en ko og en okse beboede en lerhytte ude paa heden. Hytten var kun ved en væg skilt fra en anden, som beboedes af en enke med datter; de eiede blot en ko. Pigens navn var Trien, hun er heltinden i vor historie — en frisk, munter bondejente med hoved og hjerte paa rette sted. Jan og Trien blev gode venner — naturligvis; og stor var smerten i begge hytterne, da Jan maatte afsted for som jæger at ligge i Venloo.

Saa kom efter en tids forløb brev; Jan havde faaet den blandt soldaterne ikke sjeldne øiensyge og var nu paa lazarethet blind. Den tanke kunde de ikke udholde i hjemmet, og Trien vandrede da i fire dages marsch den lange, ukjendte vei til garnisonsbyen. Med nød fik hun her den syge at se. Men deres glæde kjendte ingen grænse, da Jan ved hospitalsforstanderens mellemkomst fik lov til at gaa med Trien hjem. Med sit afskedspar i lommen, med en grøn skjerm for de blindede øinene, med ransel paa ryggen og vandringsstav i haanden gaar han nu, ledet af sin veninde, gjennem Venloos port ud paa heden.

V.

Det var trykkende varmt, skjønt skyggen af træerne allerede i betydelig grad forlængede sig paa jorden; over skog og mark svævede endnu det gjennemsigtige sommerpust. Ingen luftning hviskede i løvet. Fuglene sad og sturede uden at give en lyd fra sig deroppe imellem de ubevægelige blade; alle naturens stemmer taug. Saa langt øiet kunde naa, saa man hverken mennesker eller dyr. Jorden syntes at være indslumret af udmattelse.

Ved kanten af veien laa en soldat og sov med hovedet paa sin ransel, beskygget af unge egegrene. Han var barbenet; skoene stod ved siden af ham.

En ung bondepige sad ved hans side og holdt sit sørgmodige blik rettet paa ham, medens hun i dybeste stilhed med en birkekvist jagede fluerne bort fra hans ansigt og hans fødder.

Soldaten laa paa en seng af vild timian, der rundt omkring ham udsendte sin søde duft. De vilde klokkeblomster bøiede sine klokker ned paa hans pande. Nede ved fødderne aabnede den himmelblaa ensian sine smukke bægre.

Han maatte vist have sovet længe; thi hans veninde saa med en vis uro efter solen, som om hun af himmelfakkelen gang vilde maale, hvorlangt dagen var fremskreden. Maaske var hun bekymret af en anden grund. Hun bemærkede virkelig, at skyggen af egetræet ikke længere kunde dække den sovende, men at solen snart med hele sin glød maatte komme til at skinne lige ind i øinene paa den sovende. Hendes forlegenhed voksede. Hun reiste sig og saa sig omkring. Først vilde hun bøie de unge egegrene og binde dem sammen, saa at det kunde skygge for soldatens ansigt; men dette forsøg opgav hun snart, da hun saa, at det ikke vilde nytte stort.

I største stilhed krøb hun ind i krattet og skar med en kniv to lange grene, som hun stak ned i jorden ved siden af soldaten. Derpaa tog hun sit forklæde af sig og hængte det paa grenene, saa at det skyggede for solen. Saa satte hun sig tilfreds ved siden af sin ven. Længe sad hun og stirrede paa den sovende soldat; det var, som vilde hun tælle hans aandedræt og hans hjerteslag. Hans øine kunde hun ikke se, for den grønne lysskjerm var i veien.

Endelig gjorde Jan en bevægelse, famlede ængstelig om sig, strakte hænderne ud og raabte med bange stemme: „Trien, Trien, hvor er du?“

Pigen greb hans haand og sagde: „Her er jeg, Jan. Vær kun rolig. Du skjælver. Hvad feiler dig?“

„Aa, jeg drømte, at du var gaaet fra mig,“ svarede ynglingen, idet han rettede sig op. — „Gud, hvilken drøm! Den kolde sved bryder frem af min pande.“

„Nei, hvad er det for tanker!“ bemærkede jomfruen med venlig indignation. „Det var da bra, at du drømte det, Jan. Det er et sikkert tegn paa, at jeg aldrig skal forlade dig. Drømme maa altid tydes den omvendte veien.“

„Det er sandt, Trien,“ sagde soldaten, idet han trykkede hendes hænder. „Gud i himmelen vil belønne dig derfor.“

Imidlertid havde pigen løst remmerne paa ranselen og taget ud et brød og et stykke kjød. Hun skar brødet i smaa stykker og lagde kjød paa. Derpaa sagde hun i venlig tone:

„Naa Jan, hvor staar til nu? Har du sovet godt? Har søvnen styrket dig?“

„Træt er jeg ikke mer, kjære Trien; men jeg ved ikke, jeg er traurig over den stygge drømmen.“

„Det gaar nok over, Jan; det kommer af, at du har sovet saa tungt paa marken. Se her, nu har jeg dækket bordet. Du har vel lyst paa mad nu, ikke sandt?“

„Ja, jeg er sulten, Trien.“

Trien lagde brød- og kjødstykkerne i Jans haand. Medens han taus holdt paa at faa sig mad, betragtede hun opmærksomt hans ansigt og lagde merke til et eiendommeligt udtryk af modløshed og bekymring i hans træk. Da hun fremdeles mente, at den tunge søvn var den eneste aarsag til denne tilsyneladende sørgmodighed, gjorde hun intet forsøg paa at kvikke ham op. Da hun havde rakt ham de sidste brød- og kjødstykker, trak hun strømperne og skoene paa ham.

Soldaten greb efter ranselen; men jomfruen tog den istedenfor ham.

„Nei, nei, Trien, nu kan jeg bære den,“ sagde Jan bedende; „du bliver saa træt af stadig at gaa og slæbe paa den tunge ranselen. Desuden passer det sig ikke, at en pige rusler afsted med slig en skreppe paa ryggen. Det tager sig vist rart ud alligevel at se en bondejente gaa og lede en blind soldat. Hvad skal folk tro om det?“

„Hvad bryder vi os om folk? Du, som ikke kan se, er nok hundrede gange trætttere end jeg. Du træder jo feil næsten for hvert eneste skridt. Ranselen er ikke for tung for mig.“

Derpaa tog hun ranselen paa ryggen og ledede nu soldaten midt paa veien, idet hun gav ham en stok i haanden, hvis anden ende hun holdt bag ryggen, forat den blinde kunde træde nøiagtig i hendes fodspor.

(Fortsættes.)

Indenlandske efterretninger.

Aarets fiskerier har i det hele været drevet med held og givet et noget større udbytte end det gennemsnitlige. Det samme gjælder endnu mere om trælast-handelen.

En ny jernbane vil sandsynligvis blive anlagt fra Eidanger til Brevik.

Melkestriken i Trondhjem. Medens meieriforeningen hidtil tog 8 øre for litren af melk og 70 for fløden, og de streikende forlangte prisen nedsat til 6 og 56 øre, har foreningen nu nedsat den til 7 og 60 øre.

Igjennem isen paa Øieren gik paa nytårsdag en mand med hest og slæde og kone og to børn. En ung pige, der kjørte med, reddede sig; de andre druknede alle 4. 1ste juledag agede 4 søskende i Bamble ned ad en bakke; men kjelken fik saa sterk fart, at den for ud paa Trosbyfjorden, hvis is brast; alle 4 druknede.

Paa Jæderen er strandet galeas „Record“ af Stavanger nytårsaften; mandskabet er reddet.

Indbrudstyveri er begaaet i Lekangers sparebank, idet man havde bortført pengeskabet med indhold. Isøndags blev det fundet opbrudt liggende paa en 4 favne vand; der manglede ingen penge, da tyvene blev forstyrrede under arbeidet.

At Nordlands amtmandsenbede er besat med overretssagfører Theisen fra Bodø og ikke med forhen-værende statsraaad Arctander, vækker mangan venstre-mands misnøie.

Udvandringen her fra landet udgjorde i 1889 13,508 personer.

„Hvad Gud har tilsammenfoiet, skal mennesker ikke adskille!“ Der er i 1889 meddelt 36 separations- og 6 skilsmissebevillinger. Mon det ogsaa stemmer med bibelen?

Holmekollens interessentskab har indgivet forslag til magistraten, at veien til Holmekollen maa blive forbeholdt kjørende, Frognersæterveien kjælkeagende.

En Amerika-linje fra Gøteborg, Kristiania, Bergen bliver der ikke noget af, grundet paa Gøteborgs vægning.

En baadpost er forulykket i Aaffjorden; 2 mand druknede, og posten gik tabt.

Nytårsdag kuldseilede en baad med kirkebesøgende paa Battenfjorden og 10 personer omkom.

Udenlandske efterretninger.

Paa Zante, en af de joniske øer, er byens borgermester og fredsdommer myrdede paa gaden — efter sigende af politiske modstandere.

I Reims er 3 toldembetsmænd forrige lørdag myrdede af smuglere.

3 franske officerer er blevne overfaldne af pøbelen i den italienske grænseby Breglis.

Ved ildebrand i et forbedringshus i London omkom nytårsnat 26 arrestanter. — Det kgl. slot Laeken ved Brüssel har lidt stor skade ved brand paa nytårsdag. — Theatret i Zürich nedbrændte samme dag. Et halv snes dage iforveien var det tyske theater i Buda-Pest og theatret i Salamanca afbrændt.

Kopperne grasserer i Venedig med omkring et snes dødsfald daglig.

Influenzaen bliver i flere og flere byer ondartet.

Lynchet af de hvide er 8 for mord arresterede negre blevne i Cornwall i Syd-Carolina. De hensat i fængslet, blev hentede ud og skudte udenfor byen. Negrene fryser naturligvis af hev. — I Georgia har der paa flere steder staaet blodige kampe mellem hvide og sorte, og mange af begge partier er blevne paa valpladsene.

Mod Tippu Tip, den arabiske slavehandler og efter eget udsagn europæernes ven, er der anlagt sag med erstatningskrav paa 180,000 kr., fordi han ikke har tilført Stanley de kontraktmæssig lovede levnetsmidler, men tvertimod har skadet hans ekspedition efter evne.

Størreparten af de franske kunstnere er utilfredse over, at udlændinger fik saa mange belønninger paa udstillingen, og har vedtaget, at de paa denne tilkjendte præmier ikke skal give adgang til forrettigheder paa den aarlige kunstudstilling.

3 svensker druknede isøndagsaftes ved Gruptorp-viken, idet isen brast under dem.

Elektrisk opvarmning af jernbanevognene indføres paa sine steder i Amerika.

Uregelmæssigheder ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.

Møbler.

Undertegnede anbefaler herved sit lager af polerede saavel som malede møbler af ethvert slags, ogsaa efter udenlandske mønstre. Arbeidet garanteres, samt leveres billigere end Kristiania-priser. Bestillinger modtages under adresse

O. Andresen Horgen,
Fron pr. Drøbak.